

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. III. Oleum infirmorum debet esse simplex, non mixtum balsamo aut
alio liquore; incertum, an sufficeret Chrisma Confirmationis. Renovandum
est quotannis, vetere cremato in lampade ante V. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](#)

CONCLUSIO III.

Oleum infirmorum debet esse simplex, non mixtum balsamo aut alio liquore; incertum, an sufficeret Chrisma Confirmationis. Renovandum est quotannis, vetere cremato in lampade ante V. Sacrementum: attamen veteri uti potest, qui novum nondum accipere potuit. Non benedictum in minori quantitate validè miscetur benedicto.

68.
Prima pars
Concl. prob-
batur ex
Scoto.

D E prima parte Conclusionis ita scribit Scoto 4. dist. 23. q. unicā n. 5. Sequitur: Cum oleo, nec oportet ibi esse aliquid confectum ex oleo & balsamo, ut in materia Confirmationis; quia Confirmationis est ad Confessionem & Confirmationem fides; & ideo in confirmato requiritur, non tantum puritas conscientiae, significata per oleum; sed etiam odor bona fama, significatus per balsamum. Sed hic, qui habet exire in brevi de vita ad terminum, sufficit conscientia pura.

Ubi solū docet, oleum infirmorum non debere esse confectum ex oleo & balsamo; adēque sufficerit simplex oleum, quod Omnes concedunt, & manifeste patet ex Pontificali Romano supra, & conformi praxi Ecclesiae, quae benedit simplex oleum pro infirmis, & eo quotidie urit in hoc Sacramento. Quis igitur poterit dubitare, an illud oleum sufficiat?

Dificultas ergo & dubitatio, quæ hic occurrit, est, an debeat esse oleum simplex, ita ut non valeat Sacramentum collatum in oleo mixto, aut saltem non licet?

69.
Non licet
sicut causa
ut oleo mi-
xto.
Trident.

Et quidem quod non licet, propriā auctoritate & sine causa, aliquid ei misere, constat à fortiori ex doctrina communī de Sacramentis, quæ traditur à Concil. Trident. sess. 7. de Sacram. in genere can. 13. Si quis dixerit, receptos & approbatos Ecclesiae Catholicae ritus, in solenniē Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contenti, aut sine peccato à ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse; anathema sit. Quantò magis non licet mutare pro libito materiam Sacramenti, ab Ecclesia Catholica adhiberi solitam & Solet autem adhiberi oleum simplex: ergo &c.

Præterea verum est, si tanta esset mistio, ut corrumperetur olei natura; immo etiam, inquit Suarens supra n. 11. si communera usum & appellationem olei omitteret, ita ut licet non esset oleum, substantialiter transmutatum, ta-

Si mistio
corrumpe-
ret oleum
non foret
materia va-
lia.

men ita esset jam commixtum & condensatum, ut non oleum, sed mixtum aliquod artificiale seu unguentum censeretur; verum, inquam, illud non fore materiam sufficientem; quia hec est oleum simpliciter & usuale. At vero si oleum maneat in vera natura, specie & uso olei, non repugnaret institutioni, quod ex ordinatione Ecclesiae sanctificaretur, cum parva aliqua mixtione alicuius liquoris, sicut vino consecrando miscetur aqua, & aqua Baptismi parum lis. Ita Suarius.

Nec est, qui contradicat, sed numquid inde bene sequitur: ergo sufficit Chrisma Confirmationis, & licitum est in necessitate eo uti. Prefatus Author sic ait n. 10. Cenfeo, Chrisma, licet misionem balsami habeat, esse sufficientem materiam, & per se non est contra Christi institutionem, illa uti in hoc Sacramento.

Immo aliquando videtur Ecclesia ubi hanc materiam, etiam ad ungendos infirmos, inde sumi ex dicta Epist. 1. Innoc. I. ibi: *Quod sancto oleo Chrismati perungit, possunt, quia ab Episcopo consecrato &c. Concilium etiam Vormactum eodem modo ait: Sancto oleo Chrismati. Et quod loquatur de proprio Chrismate, colliguntur ex illo verbo: Ab Episcopo consecrato, illud enim participium, Consecratum, misionem aliquam, & plusquam simplicem benedictionem significat.*

Faver etiam Conc. Aquileianensis, iuxta Epist. Fabiani II. nam dictum Concilium iuxta Apofoliam Traditionem debet Episcopos feriā 5. in Cœna Domini sanctum oleum consecrare, in quo salvatio infirmorum creditur. Ut aperte loquitur de sancto oleo, quo dabatur hoc Sacramentum: Fabianus autem ad quem albidit Concilium, dum referit Apostolicam Traditionem, docet, ex Apostolorum Traditione Chrisma ex oleo & balsamo debere ab Episcopo per singulos annos in Cœna Domini conferari.

Et ex eisdem Patribus & Conciliis conflatis, Chrisma simpliciter appellari, verèque dicibile, oleum sanctum, ab Episcopo benedicendum. Cum ergo habeamus ex Concilio, oleum ab Episcopo benedicendum, esse materiam hujus Sacramenti, & Chrisma sit oleum sanctificatum ab Episcopo, non est dubitandum esse sufficiētem materiam. Hactenus Suarez.

Et occurrēns tacite. Aliorum obiectio, subjungit n. 11. Verum est, interdum omne oleum sanctificatum solere Chirisma appellari, & in Pontificali Romano oleum infirmorum in sua benedictione ita vocatur, quomodo profundit aliquia ex testimonio adductis exponit: nihilominus tamen existimo, seclusa Ecclesiæ prohibitione, nullum peccatum esse, ut Chirisma proprio ad hoc Sacramentum confundum, & præseruum, si aliud oleum simplex & sanctificatum decesset. Hac illa.

Evidentia

Equidem non solum possunt ; sed etiam , ut superius notavi , testimonia illa debent exponi de simplici oleo , cum nominent Christma , ab Episcopo confectum , tamquam materiam debitam & necessariam hujus Sacramenti . Falsum autem est , ut supra vidimus , materiam hujus Sacramenti debere esse compositam ex oleo & balsamo .

^{73.} Itaque Christma nomen commune est , quod nomen commune , potest significare & oleum simplex , & compositum aliquod ex oleo & balsamo , pro quo au-

quod potest tem accipiat in Conciliis & aliis Decretis , attendendum est ex materia subjecta . Similiter etiam oleum simplex .

participium , Confectum , ex subjecta materia aliquando significat mitionem aliquam ; subinde autem simplicem benedictionem , ut patet ex Decreto Clement. VIII. supra ibi : Cum eiusmodi olea ab eis in ipsa oleorum & Sacramentorum exhibitione ex veteri ritu conficiantur , seu benedicuntur .

Quidquid ergo sit de his vocibus Christma , & Confectum , mihi sufficit , quod Christma Confirmationis sit , & verè dici possit . Oleum benedicendum ab Episcopo ; nam Concilia pro materia hujus Sacramenti , solum requirunt oleum benedicendum ab Episcopo . Quod autem specialiter ad hunc effectumdebeat esse benedicendum , ut vult Aversa huc sect. 2. §. Non est autem in fine , quem sequitur Herinex supra n. 11. & 12. ex nullo verbo Concili colligitur .

^{74.} Sed audiamus Herinex supra num. 11. Ob defectum (inquit) benedictionis requisita (de qua statim) potius appareat sacrum Christma (idem est de oleo Catechumenorum) non esse aptam materiam : et si enim sit benedicendum in ordine ad effectum Confirmationis , non tamen in ordine ad finem & effectum hujus Sacramenti facilè tamen admisitem , Christma sufficere posse ad valorem , tum Confirmationis , tum Extrema Unctionis , si foret benedicendum duplii benedictione proportionata . Hac ille .

Et continuò subjugit : Non sufficere autem oleum usuale , sed de necessitate Sacramenti requiri , ut sit specialiter ad hunc effectum benedicendum , sicut in Sacramento Confirmationis docent pro indubitate quicunque de hac re scriperunt ; nisi quodd oppositum probabile sentiant Victoria , Serarius & Ledesma ; ac saltem ex dispensatione Pontificis , Paludanus apud Averlam de Extrema Unct. sect. 2. Sed auctoritates praesertim Florent. & Trident. requirunt oleum benedicendum , quo denotant substantiam Sacramenti , ut in Confirmatione . Neque loquuntur tamquam ex se praepiendo , sed tamquam docendo , quod ex ipsa institutione necessarium est . Hucusque Herinex .

^{75.} Et quidem Omnes pro indubitate docent , auctoritates Florent. & Trident. requirere oleum benedicendum , saltem ex præcepto ; an

autem ex necessitate Sacramenti , dubitat Carter. ut supra dicebat Victoria , & ideo ipse probabiliter credit oppositum . Sed nunquid docent pro indubitate , Quicunque de hac re scriperunt , de necessitate Sacramenti requiri , ut sit specialiter ad hunc effectum benedicendum ? Numquid id requirunt auctoritates Florent. & Trident?

Non audeo afferere . Ceterè præter supra enumeratos ab Herinex , qui probabile censem , nullam requiri benedictionem de necessitate Sacramenti ; Suarez de hac re scriptis , & tamen , ut vidimus , docet manifeste , Christma Confirmationis sufficere , quod tamen ad istum effectum non est benedicendum .

^{75.} Idem docet Dicastillo huc disp. i. n. 38. colligens ex sententia Suriari , salvo meliori iudicio , si forte non esset aliud oleum , quam Christma Confirmationis , non esse peccatum de facto illo inungere ; quia si preceptum solum est positivum Ecclesie , credi potest , illam non velle in eo calu ita strictè prohibere , ut non licet inungere ægrotum ex Christmate ; cum ex alio capite nulla secundum se apparet irreverentia , facta Sacramento in ea unctione , facta ex Christmate . Unde Layman lib. 5. tract 8. c. 2. n. 3. notat , quod si Sacerdos per errorem constitut hoc Sacramentum cum sacro Christmate , nihil sit repetendum , quia putat valere . Ita Dicastillo .

Subscribo verba Layman : Quod ad praxim attinet , tria mihi dicenda videntur . Primo , si ad manum non habeatur oleum infirmorum , non esse licitum Sacerdoti in Extrema Unctione uti Christmate . Quia saltem nunc consuetudo Ecclesie repugnat , que proprium oleum , idque simplex , non mixtum , pro ungendis infirmis consecrat : quare neque extra omnem dubitationem est , utrum valeat Sacramento Extrema Unctionis , si sit sacro Christmate ; et quod materia hanc , non tantum diversam consecrationem habeat , sed etiam , saltem moraliter estimatione , diversum ustum & appellatio nem fortioriatur , cum sit mixtura aliqua artificialis .

Secundò , si Sacerdos per errorem infirmum unxit sacro Christmate , probabiliter dici posse videtur , nihil esse repetendum , sed rem Domino commendandum : tum quia plerumque non posset fieri iterata unctio sine scandalo ; tum quia valde probabile est , Sacramentum Extrema Unctionis validè conferri in materia sacri Christmati : seu , quia olim confectum erat talis materiam adhibere , ut Suarez existimat ; seu , quia miseri balsami tam exigua esse solet , ut oleum nec physice , nec omnino moraliter suam naturam exuisse censeatur : quod vero hæc vel illa benedictione oleum consecratum sit , non videtur pertinere ad Sacramenti substantiam . Huc quippe Layman .

Sed contrarium docet Concil. Mediolanense

dent , requi-
rant oleum
benedictum
ex necessi-
tate . Sacra-
menta .

Non om-
nes pio in-
dubitate
docent de-
bere esse be-
nedictum
specialiter
ad hunc ef-
fectum .

^{76.} Opositum
docet pra-
ter Suriari
Dicastillo .

^{77.} Lay-
man .

78.

Oleum
Chrismatis
aut Cate-
chumenorum
non
valere docet
Concil. Mc-
diolan.

nense V. p. i. ubi de his, quæ pertinent ad Sa-
cramentum Extremæ Unctionis: Parochus, in-
quit, si per errorem aliud oleum, quam quod infir-
morum est, ad agrotum ungendum unquam adhibue-
rit, etiam si Chrismatis aut Catechumenorum sit, ut er-
ratum emendet, olei sacri, quod proprium infirmorum
est, unctionem eidem adhibeat: tuncq; Sacramen-
tum iteret. Itaque Incertum, ut haber secun-
da pars Conclusionis, an sufficeret Chrisma Con-
firmationis.

79.
Tertiam
partem
Concl. do-
cer Layman
cum Zam-
brano.

Contra-
rium tenet
Henriquez,
& Ledesma.

80.
Probari fo-
let Concl.
ex cap. 18.
de Confe-
ctio. dist. 3.

Litteris 18. de Consecr. dist. 3. quod defum-
ptum est ex Epist. 2. Fabiani, & sic sonat: Lit-
teris vestris inter cetera insertum invenimus, quo-
dam regionis vestra Episcopos à vestro nostroq; ordine

Sed perpe-
tuum.

Melius ergo & unicè probatur hæc sententia
ex consuetudine Ecclesiæ, & Pontificali Ro-
batur ex
confuetudi-
ne & Pont.
Rom.

oleum Catechumenorum & infirmorum, & coquia
Chrismæ. Et circa finem ita dicitur: Vetus autem
Chrisma & oleum Catechumenorum ac infirmorum
quod remanserat in ampullis, ponitur in lampadine
Ecclesiæ ante Sacramentum, ut comburatur. Ita
quoniam autem quod est in pyxibus, fave capillis con-
bombyce igni comburatur; & novum dende con-
va bombyce in pyxibus fave capillis imponatur.

Si licitum est uti veteri oleo, etiam extra
necessitatem, cur præscribitur renovatio annua
& combustio veteri olei? Et si præscribitur,
ut revera præscribitur, non minùs quam con-
monia in benedictione observanda, quoniam
mortali ex genere suo non licet pro libio con-
tare, aut in novas alias mortare; cur minùs poten-
tum erit omittere renovationem singulis annis,
aut non comburere vetus oleum, aut ei
absque necessitate?

Motu proprio (inquit Clemens VIII. Bul. Ex quo in Ecclesiæ Dei præfixa Pontificale) et
certa nostra scientia, ac de Apostolice potestitudine,
omnia & singula Pontificia in hunc
diem in quibuscumque terrarum orbis paucis
pressa, & approbata, & quibusvis privilegiis
licet manu, & Decretis ac classibus roborata, &
presentes suppeditimus & abolemus, errantia
in posterum universis Ecclesiæ, Monasteriis, Con-
tributis, Militiis, Ordinibus, & locis, atque
omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, &
baribus, & singulari Ecclesiæ Prælatis, Canonicis
& regularibus utriusque sexus interdicimus & pro-
bemus, & hoc nostrum Pontificale sic refutatum, &
reformatum in omnibus universi terrarum orbis locis
Monasteriis, Ordinibus, & locis etiam excep-
si que sunt, recipi & observari præcipimus.

Ecce præceptum Pontificiale observandum
quæ in hoc Pontificale præscribuntur. Cur ergo
non obligat renovatio annua Olei infirmorum,
qua præscribitur, ut super vidimus?

Et ideo sic declarantur Card. apud Brevi-
verb. Oleum sacrum n. 5. & expressis verbis
tuitur in Rit. Rom. Tit. de Sacram. Extremæ
Unt. ibi: Habeat igitur Parochus loco misticè
decener ornato, in vase argenteo seu stanneo dispo-
ser custoditum sacram Oleum infirmorum, quod se-
gulis annis seriat 5. in Cena Domini, ab Episcopo
benedictum, veteri combusso, renovandum.

Caterum cum illa renovatio non sit de ce-
cessitate Sacramenti, nulla appetratio, quoniam
usus veteris olei non sit licitus in necessitate, si
proinde, ut habet sequens pars Conclusionis:
Veneri uti potest qui novum undam accepit postea
communiter Doctores; & per consequentem revo-
etur uti, ne alioquin infinitus abique fuscus
hujus Sacramenti decadat, ut docet Averul-
præ §. Videtur etiam, quem sequitur Henricus
suprà n. 16. Et pro ea sententia Dic. p. 5. tr. 3.
resol. 90. adducit ex Gavanto in Mandati Epis-
verb. Extrema Vnde n. 10. declarationem So-
cra. Congreg. Episcoporum die 10. Marti
anno Domini 1590.

Quæ declaratio (inquit Atriaga supra n. 15.) non videtur mihi fuisse admodum necessaria; qui omnes communiter sentiebant, & meritò, eñò esset præceptum de ea renovatione, nolle tamen Ecclesiam, adeò illud strictè servari, ut etiam cum periculo gravi damnationis æternæ infirmi, non possimus uti antiquo, cùm ea sit ceremonia exigui valde momenti; & fortè ab Ecclesia ideo præcisè est requisita, ne oleum illud antiquitate corrumperetur, & redderetur aliquo modo infirmis aduersum suo odore. Hæc ille.

84. Ego autem iudico, ob eam rationem esse requisitam renovationem olei infirmorum, ob quam requisitus est renovatio Chrismatis Confirmationis. Et, amabò, qua illa? Quam suè præ assignavit Fabianus Pontifex Epist. 2. Si cuip̄ ipsius diei solemnitas per singulos annos est celebranda, ita ipsius sancti Chrismatis confessio (& oleorum benedictio) per singulos annos est agenda, & de anno in annum renovanda, & fidelibus tradenda.

Utcumque sit de ratione seu motivo renovationis hujus olei; cùm Pastores, ut dicunt est, possint immo retearuti uti veteri, in absentia novi, monendii sunt (ut bene notat Heselius in suo Catechismo lib. 5. c. 67. in fine) malè quodam vetus oleum, in die Coenæ Domini comburere, quia sic contingit eos absque recentiori oleo esse, usque ad secundam, tertiam, vel quartam feriam Paschæ interdum atque ita plures nonnunquam posse finè Undione Extrema ex hac vita migrare. Scio (inquit ille) præceptum vel statutum esse alicubi, ut in Coena Domini comburatur vetus oleum; sed hoc intelligitur in Ecclesiis Cathedralibus, ubi tunc Epilocus aliud oleum consecrat, vel antea potius consecravit. Aliæ autem Ecclesiæ, reçens consecratum oleum non tam citò habere possunt; ideoque Pastores carum non debent se veteri oleo privare, priusquam novum habent, ne aliquod dispendium accipiāt ægrotantes. Hucusque Heselius.

Restat ultima pars Conclusionis, scilicet: Oleum non benedictum in minori quantitate validè misericordia benedictio. Causa autem eis potest, quando timetur, quod oleum benedictum non erit sufficiens. Tunc validè, imò & licet posse miseri oleum non benedictum in minori quantitate, est communis sententia, & ratio est; quia oleum benedictum in majori quantitate, trahit ad se oleum non benedictum in minori quantitate, ac proinde utrumque censetur benedictum; veluti dum Casula benedicta, assuitur pro reparatione, aliqua pars, minoris quantitatis, non benedicta, tota eidem Casula censetur benedicta.

Unde, sicut fieri posset, ut nulla pars Casula primò benedicta superesset, & tamen Casula tota foret benedicta; ita etiam fieri posset, ut nulla pars olei primo benedicta extaret, & ta-

men totum oleum foret benedictum. Quod non est inconveniens magis hic, quam ibi.

Cæterum que olei non benedicti, eadem, 85. si non major, videtur esse ratio olei consecrati veteris anni, si forte superfluit; quia tunc saltem nulla potest esse dubitatio de validitate Sacramenti. Immo neque in priori casu; nam Rituall. Rom. præscribit mixtionem illam Tit. de Sacram. Extr. Uoce ibi: Id tanq; si forte infra annum aliquo modo ita deficiat, ut sufficere non posse videatur, neque aliud benedictum habeti queat, modo oleo non benedicto in minori quantitate, superfluo reparari potest. Quis ergo audeat dubitare de validitate Sacramenti cum tali oleo?

Sed nunquid oleum, sic mixtum ex veteri & novo, comburendum est; si postea afferatur novum oleum sufficiens? Dubito. Cur enim, sicut oleum benedictum in majori quantitate, efficit oleum non benedictum, in minori quantitate mixtum, benedictum; cur, inquam, similiter ratione, oleum novum in majori quantitate, non efficit oleum vetus, in minori quantitate mixtum, oleum novum? Cur ergo debeat comburi? Sin autem oleum vetus fuerit in majori quantitate, cùm tunc oleum novum, mixtum in minori quantitate, fiat oleum vetus; juxta principiū jam posita, mirum non est, quod totum illud mixtum debeat comburi, si postea afferatur novum oleum sufficiens. Et hactenus de materia remota hujus Sacramentis. Sed quæ proxima? Audi quod sequitur:

CONCLUSIO IV.

Materia proxima Extremæ Unctionis est unctio, ex consuetudine facienda in formam Crucis. Probabiliter valet unica in quacunque corporis parte. Ex præcepto requiruntur quinque, in quinque determinatis partibus, oculis, auribus, naribus, ore, & manibus.

Suppono cum communī & indubitate sententia, oleum benedictum propriè loquendo non esse Sacramentum. Sed (ut bene advertit Seraphicus Doctor 4. dist. 2. 3. a. 1. q. 3. n. 22.) ad Sacramentum ordinatum. Et ratio, inquit, huius est, quia non habet nec perfectam significationem, nec sanctificationem, quousque applicetur infirmo, & supervenienti Sacerdotalis Ordo: tunc enim significatur gratia mangens, & tunc est primò praesens non ante. Et ideo non est simile de Corpore Domini, ubi in prima sanctificatione fit conversione, & post non adducatur superior interior significatio, quæ novum introducat viratum. Hæc ille.

Paucis

Eadem est
ratio olei
consecrati
veteris anni.

Rit. Rom.

87.
An oleum
sic mixtum
comburendum sit.

88.
Oleum bes
nedictum
propriè lo
quendo nos
est Sacra
mentum, ex
S. Bonav.